

OD ISTOG AUTORA

Prvi dan

Prva noć

Sve što smo prećutali

Neobično putovanje gospodina Daldrija

Gde si?

Drugačije zamišljena sreća

Ona i on

MARK LEVI

A ako je to
ipak istina

Prevela s francuskog
Dana Milošević

■ Laguna ■

Naslov originala

Marc Levy

ET SI C'ÉTAIT VRAI...

Copyright © Éditions Robert Laffont, S. A., Paris, 2000

International Rights Management:

Susanna Lea Associates

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

FSC

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Luju

1

Leto 1996.

Mali budilnik, spušten na noćni stočić od svetlog drveta, samo što je zazvonio. Bilo je pola šest i soba se kupala u zlatnoj svetlosti koju razlivaju samo zore San Franciska.

Svi ukućani su spavali, keruša Kali ležala je na velikom tepihu, a Loren ušuškana ispod pokrivača nasred velike postelje.

Lorenin stan je iznenađivao nežnošću kojom je odisaao. Na poslednjem spratu viktorijanske kuće u Ulici Grin, sastojao se od salona-kuhinje u američkom stilu, garderobe, velike sobe i prostranog kupatila sa prozorom. Pod je bio od svetlog parketa sa širokim letvicama, a u kupatilu obojen belo i išpartan crnim kvadratima islikanim preko šablona. Bele zidove su ukrašavali raznobojni stari antikvarni crteži iz galerija sa Ulice Junion, a tavanica je bila opervažena savršeno izrezbarenim

drvenim vencem koji je izradio neki daroviti stolar s početka veka i koji je Loren još istakla karamel bojom.

Nekoliko prostirki od kokosa, opšivenih bež jutom, odvajalo je delove salona, trpezarije i kamina. Naspram ložišta, veliko kanabe presvučeno sirovom pamučnom tkaninom, mamilo je čoveka da utone u njega. Na nekoliko komada nameštaja, koji su bili rastureni ovde-onda, stajale su veoma lepe lampe, ukrašene plisiranim abadžurima, nabavljane jedna po jedna u toku poslednje tri godine.

Noć je bila veoma kratka. Kao specijalizant u Memori-jalnoj bolnici San Franciska, Loren je morala da produži dežurstvo znatno preko uobičajenih dvadeset četiri časa zato što su kasno pristigle žrtve nekog velikog požara. Prva kola hitne pomoći navalila su na prijemno odeljenje deset minuta pre smene i ona je, ne čekajući na raspoređivanje, prve ranjenike uvela u razne sale za pripremu, pod očajničkim pogledima članova svoje ekipe. Sa virtuoznom metodičnošću, za nekoliko minuta pregledala je stetoskopom svakog pacijenta, dodelila mu etiketu u boji koja je označavala ozbiljnost slučaja, ispisala preliminarnu dijagnozu, propisala prve preglede i usmeravala bolničare koji su nosili ranjenike prema odgovarajućoj sali. Raspoređivanje šesnaest osoba koje su iznenadno pristigle, između ponoći i četvrt sata po ponoći, bilo je završeno tačno u pola jedan i hirurzi,

---

pozvani za tu priliku, mogli su u toj dugoj noći da otpočnu prve operacije već od četvrt do jedan.

Loren je asistirala doktoru Fernstinu u dvema intervencijama koje su išle jedna za drugom i vratila se kući tek po izričitom naređenju lekara koji je naglasio da ona dovodi u opasnost zdravlje pacijenata pošto joj budnost usled zamora popušta.

Usred noći napustila je parking bolnice za volanom svoga auta, trijumfa, vraćajući se kući kroz puste ulice punom brzinom. „Suviše sam umorna i prebrzo vozim“, ponavljala je u sebi iz minuta u minut, ali pomisao da se vrati u hitnu pomoć, i to u salu, a ne izvan nje, bila joj je već i sama dovoljna da je održi budnom.

Podigla je daljinskim upravljačem vrata garaže i uparkirala svoj stari automobil. Prošavši unutrašnjim hodnikom, popela se sve po četiri stepenika glavnim stepeništem i sa olakšanjem ušla u kuću.

Kazaljka na malom satu na kaminu pokazivala je pola dva. Loren zbaci odeću na pod nasred velike dnevne sobe. Potpuno naga, uputila se iza bara da sebi pripremi neki čaj. Tegle koje su ukrašavale policu sadržavale su sve vrste mirišljavih čajeva, kao da svaki trenutak dana ima svoj miris teja. Spusti šolju na stočić uz uzglavlje, šćućuri se ispod pokrivača i smesta zaspala. Prethodni dan je bio i odviše dugačak, a sledeći je zahtevao rano ustajanje. Koristeći dva dana odmora, koja su se ovog puta poklapala sa vikendom, prihvatila je poziv da ode kod prijatelja u Karmel. Ako bi umor koji se nagomilao

u potpunosti opravdavao jutarnje izležavanje, ništa je ipak ne bi moglo navesti da ovo rano buđenje pomeri za kasnije. Loren je obožavala svitanje dana na putu koji ide obalom Pacifika i vezuje San Francisko sa zalivom Monterey. U polusnu je pipajući potražila dugme koje zaustavlja zvono budilnika. Protrrljala je oči obema sklopljenim šakama i pogled prvo spustila na Kali, koja je ležala na tepihu.

„Ne gledaj me tako, više ne pripadam ovoj planeti.“

Na zvuk njenog glasa keruša pohita da obiđe krevet i položi glavu na gospodaričin stomak. „Napuštam te na dva dana, curo. Mama će svratiti po tebe oko jedanaest sati. Skloni se, ustajem i daću ti da jedeš.“

Loren je rastavila noge, otegnuto zevnula protežući ruke uvis, i skočila na oba priljubljena stopala.

Provukavši prste kroz kosu, zađe iza bara, otvori frižider, ponovo zevnu, izvadi puter, džem, tost, konzervu za psa, načeto pakovanje parmske šunke, parče gaude, šolju kafe, dva mleka, činiju sa kompotom od jabuka, dva jogurta, cerealije, pola grejpfruta: druga polovina je ostala na donjoj polici. Kako ju je Kali posmatrala klimajući u više navrata glavom, Loren iskolači oči na nju i viknu:

„Gladna sam!“

Kao obično, počela je sa pripremanjem doručka u teškoj keramičkoj posudi za svoju štićenicu.

Zatim je pripremila poslužavnik za sebe i sela za pisaći sto. Odatle je mogla, malo okrenuvši glavu, da posmatra Sosalito sa kućama načičkanim po brežuljcima, Golden

---

gejt zategnut kao spona između dve obale zaliva, ribarsku luku Tiburon, i ispod sebe krovove koji su se stepenasto spuštali do Marine. Širom je otvorila prozor, grad je bio potpuno tih. Jedino je trubljenje kroz maglu velikih teretnih brodova što su isplovljavali put Kine, pomešano sa kricima galebova, remetilo mrtvilo ovog jutra. Ponovo se protekla i krenula sa silnim apetitom na ovaj gargantuovski doručak. Prethodne noći nije večerala jer nije imala vremena. U tri maha je pokušala da pojede sendvič, ali pri svakom pokušaju njen pejdžer bi se oglasio pištanjem, podsećajući je na novu hitnu intervenciju. Kada bi se s nekim srela i kad bi je upitao za zanimanje, odgovarala bi uvek na isti način: „Stalno u žurbi.“ Pošto je lakomo pojedla dobar deo svoje gozbe, stavila je poslužavnik u sudoperu i ušla u kupatilo.

Odgurnula je drvene roletne, smakla belu pamučnu spavaćicu kraj nogu, ušla pod tuš. Snažan mlaz mlake vode dovršio je buđenje.

Pošto je izašla ispod tuša, omotala je peškir oko pojasa, ostavljajući grudi i noge nage.

Pred ogledalom se napućila, odlučila za laku šminku, navukla farmerke, polo majicu, skinula farmerke, navukla suknju, skinula suknju i ponovo ušla u farmerke. Iz ormana je uzela valjkastu platnenu torbu, ubacila u nju nekoliko stvari, neseser s toaletnim priborom, i osetila da je potpuno spremna za vikend. Okrenuvši se, pogledala je silan nered koji je vladao, odeću po podu, razbacane peškire, sudove u sudoperi, neraspremljenu

posteljini, zauzela odlučan stav i viknula, obraćajući se svim predmetima u kući:

„Neću ni reč da čujem, nemojte da se bunite, vraćam se sutra rano i srediću vas za predstojeću sedmicu!“

Zatim je uzela olovku i papir i napisala sledeću poruku pre nego što će je velikim magnetom u obliku žabe zalepiti na vrata frižidera.

Mama,

Hvala za kerušu, nipošto nemoj ništa da sređuješ, kad se budem vratila, ja ću sve urediti.

Svratiću po Kali pravo kod tebe u nedelju oko pet sati. Volim te, tvoja omiljena Doktorka.

Navukla je mantil, nežno pomilovala kerušu po glavi, spustila joj poljubac na čelo i zalupila vrata kuće.

Spustila se niz veliko stepenište, prošla spolja do garaže i uskočila gotovo sastavljenih nogu u svoj stari kabriolet.

„Krenula sam, krenula“, ponavljala je u sebi. „Ne mogu da verujem u to, ovo je pravo čudo, miruj, još samo da pristaneš da kreneš. Zabavljaj se makar time što ćeš se jednom nakašljati, sipaću ti sirup u motor pre nego što te bacim u staro gvožđe i zamenim novim elektronskim kolima, bez startera i bez napada ćudljivosti kad je izjutra hladno, dobro si razumela, nadam se? Kontakt!“

Treba pretpostaviti da su ubedljive reči vlasnice uticale na stara engleska kolica jer im je motor počeo da radi na prvi obrtaj ključa. Na pomolu je bio lep dan.

2

Loren je polako stavila motor u pokret da ne probudi susedstvo. Ulica Grin je lepa, oivičena drvećem i kućama. Tu se ljudi poznaju kao na selu. Šest raskrsnica pre Van Nesa, jedne od dveju velikih arterija koje prolaze kroz grad, prešla je velikom brzinom. Bleda svetlost iz minuta u minut prelivala se bojom i postepeno budila blistave slike grada. Kola su jurila pustim ulicama punom brzinom. Loren je uživala u opojnosti trenutka. Padine San Franciska naročito su pogodne za takva uzbuđenja.

Oprezno skretanje u Ulicu Sater, i signal u tom pravcu. Naglo spuštanje ka Trgu Junion, pola sedam je, sa kompakt-diska trešti muzika da probije uši, Loren je srećna kao što već dugo nije bila. Odagnani su stres, bolnica, obaveze. Ukazuje se vikend koji joj pripada

ceo i nema ni časa za gubljenje. Trg Junion je tih. Za nekoliko sati trotoare će preplaviti turisti i građani koji obavljaju kupovine po velikim robnim kućama koje se nižu duž trga. Tramvaji će nailaziti jedan za drugim, izlozi će se osvetliti, duga kolona kola će nastati na ulazu u centralni podzemni parking ispod parkova u kojima će muzičke grupe razmenjivati za cente i dolare nekoliko nota i refrena.

U međuvremenu, u tom ranom jutarnjem trenutku vlada tišina. Izlozi su u mraku, nekoliko klošara još spava po klupama. Čuvar parkinga drema u stražarskoj kućici. Trijumf guta asfalt ritmom kojim se povlači menjač brzina. Na semaforima je zeleno svetlo. Loren usporava u sekundi da bi bolje skrenula u Ulicu Polk, jednu od četiri koje oivičuju skver. Ushićena, sa maramom kojom je povezala glavu, počinje da savija ispred ogromne fasade zgrade robne kuće Mejsi. Savršeno skretanje, gume malo škripe, čudan zvuk, uzastopno zveckanje, sve se odigrava vrlo brzo, zveckanje se meša, komeša, utrkuje.

Iznenadan tresak! Vreme staje. Nema više nikakvog kontakta između upravljanja i točkova. Veza je potpuno prekinuta. Kola kreću ukrivo i klize po još vlažnom kolovozu. Lorenino lice se grči. Ruke joj grčevito drže volan, koji je postao poslušan, prihvata da se beskrajno okreće uprazno, izlažući opasnosti nastavak dana. Trijumf nastavlja da klizi, vreme kao da se ne libi i najednom, proteže kao pri otegnutom zevanju. Loreni se vrti u glavi, u stvari dekor se iznenađujućom brzinom vrti oko nje. Kola se

---

ponašaju kao čigra. Točkovi naglo udaraju u trotoar, prednji deo se diže i zahvata požarni hidrant. Hauba nastavlja da se penje. Poslednjom snagom automobil se izvrci i odbacuje ženu za volanom koja je postala preteška za ovu piruetu protivnu zakonima gravitacije. Lorenino telo je izbačeno u vazduh pre nego što udari u fasadu velike robne kuće. Tada se ogromni izlog rasprsne i prostre kao tepih od srče. Stakleni prekrivač dočeka mladu ženu koja se kotrlja po tlu, zatim ostaje nepomična, rasute kose usred zdrobljenog stakla dok stari trijumf završava vožnju i karijeru, izvrnut na leđa, polovinom na trotoaru. Poslednja isparenja beže iz njegove utrobe i on izdiše, u poslednjem kapricu starog Engleza.

Loren je nepomična. Leži mirno. Crte lica su joj glatke, disanje sporo i pravilno. Usta jedva otvorena, mogao bi se na njima nazreti smešak, oči sklopljene kao da spava. Duga kosa uokviruje joj lice, desna ruka leži na stomaku.

U stražarskoj kućici čuvar parkinga trepće, sve je video, „kao na filmu“, ali „ovo je izistinski“, reći će. On se diže, istrčava napolje, predomisli se i vrati. Grozničavo uzima telefon i okreće devet jedan jedan. Zove u pomoć i hitna pomoć kreće.

Trpezarija za ručavanje u bolnici San Franciska velika je odaja sa podom od belih pločica, žuto omalanih zidova. Mnogo pravougaonih stolova od ultrapasa nanizano je

---

duž središnjog prolaza koji vodi do automata za vakuumiranu hranu i piće. Doktor Filip Stern je dremao, prilegao nad jednim od tih stolova, sa šoljom hladne kafe u ruci. Malo dalje, član njegove ekipe ljuljao se na stolici gledajući izgubljenim pogledom u prazno. Pejdzher mu je zazujao u dnu džepa. On otvori jedno oko i pogleda na sat gundajući. Završavao je dežurstvo kroz četvrt sata. „Ovo je nemoguće! Stvarno sam baksuz, Frenk, pozovi mi centralu.“ Frenk dohvati zidni telefon okačen iznad sebe, sasluša poruku koju mu je preneo glas, vrati slušalicu na mesto i okrenu se Sternu: „Diži se, ortak, to je za nas, Trg Junion, kod tri, izgleda da je ozbiljno...“ Dvojica specijalizanata, dodeljenih jedinici EMS San Franciska,* ustadoše i uputiše se ka prijemnom odeljenju, ispred koga su ih čekala sanitetska kola s upaljenim motorom i rotacionim svetlom. Dva kratka piska sirene označila su polazak jedinice nula dva. Bilo je četvrt do sedam. Ulica Market je bila potpuno prazna i vozilo je jurilo punom brzinom kroz zoru.

„Dodavola, kad čovek pomisli da će danas biti lepo vreme...“

„Zašto gundáš?“

„Zato što sam smožden, što ću spavati i neću ga iskoristiti.“

„Okreni levo, íci ćemo zabranjenim smerom.“

---

* EMS – *Emergency Medical System* – skraćénica za Službu hitne pomoći. (Prim. aut.)

Frenk to učini, sanitetska kola se popeše Ulicom Polk ka Trgu Junion. „Eno, pojuri, vidim gde je.“ Kad su stigli na veliki trg, dvojica specijalizanata opaziše najpre olupinu starog trijumfa, svaljenu na požarni hidrant. Frenk zaustavi sirenu.

„Čuj, ovaj se dobro udesio“, primetio je Stern iskačući iz vozila.

Dva policajca su već bila na licu mesta, jedan od njih uputi Filipa prema razbijenom izlogu.

„Gde je on?“, upita lekar policajca.

„Tu pred vama, žena je i lekar, po svoj prilici iz Hitne pomoći.“

Stern, koji je već klečao kraj Loreninog tela, doviknu svom saradniku da potrči. On je makazama već razrezao farmerke i pulover i razgolitio je. Na dugačkoj levoj nozi jasna promena oko koje je bio veliki hematom ukazivala je na prelom. Ostatak tela bio je bez vidnog uboja.

„Pripremi mi elektrode i infuziju, puls skače, nema pritiska, frekvenca disanja četrdeset osam, rana na glavi, zatvoren prelom na desnoj butnoj kosti s unutrašnjim krvarenjem. Pripremi mi dve udlage za fiksaciju. Pozna- ješ li je? Da li je od naših?“

„Već sam je viđao, specijalizant je u Hitnoj pomoći, radi sa Fernstinom. Jedina je koja mu se suprotstavlja.“

Filip nije odgovorio na ovu poslednju opasku. Frenk položi sedam elektroda na grudi mlade žene. On poveza svaku od njih električnom žicom različite boje sa portabl elektrokardiografom i uključi ga. Ekran se smesta osvetlio.

„Šta vidiš na EKG-u?“, upita on saradnika.

„Ne valja, ona odlazi. Pritisak osamdeset sa šezdeset, puls sto četrdeset, usne cijanotične, pripremam ti endotrahealni tubus broj sedam, stavićemo joj tubus.“

Doktor Stern je upravo stavio kateter i pružio flašu s infuzijom jednom policajcu.

„Držite to visoko u vazduhu, moram da imam slobodne ruke.“

Prešavši brzo sa policajca na svog saradnika, on mu zatraži da ušprica pet miligrama adrenalina u cev za infuziju, sto dvadeset pet miligrama solu-medrola i da smesta pripremi defibrilator. U istom trenutku temperatura Loreni poče naglo da pada, a linija elektrokardiograma se promeni. Pri dnu zelenog ekrana, malo crveno srce stalo je da žmirka kao znak koji najavljuje neizbežnost srčane fibrilacije.

„Hajde, lepotice, drž' se! Mora biti da iznutra krvari. Kako je stomak?“

„Mek, verovatno krvari iz noge. Da li si spreman za intubaciju?“

Za manje od minuta, Loreni su stavili tubus i povezali je na aparat za veštačko disanje. Stern zatraži stanje vitalnih funkcija. Frenk mu pokaza da je disanje stabilno, pritisak je pao na pedeset. Nije imao vremena ni da dovrši rečenicu kad je kratki signal zamenilo piskavo zviždanje koje izbi iz aparata.

„Gotovo je, ona fibrilira, daj mi tri stotine džula.“

Filip protrlja dve elektrode jednu o drugu.

„Dobro je, namazao sam gelom“, povika Frenk.

„Sklanjamo se. Dajem DC-šok!“

Pod dejstvom električne struje, telo se naglo zgrčilo i izvilo sa trbuhom u luku nagore pre nego što će se opustiti.

„Ne, nije dobro.“

„Traži na trista šezdeset, idemo ponovo.“

„Trista šezdeset, možeš da kreneš.“

„Sklanjamo se.“

Telo se uspravi i ponovo pade nepomično. „Ubači mi opet pet miligrama adrenalina i daj na trista šezdeset. Sklanjamo se!“ Novo strujno pražnjenje, novo odsakanje. „I dalje u fibrilaciji! Gubimo je, ušpricaj jednu jedinicu lidokaina u infuziju i ponovo napuni defibrilator. Sklanjamo se!“ Telo se podiže. „Da ušpricamo petsto miligrama berilijuma i daj smesta struju od trista osamdeset džula!“

Loren je još jednom bila izložena šoku, srce joj je izgleda odgovaralo na lekove koje su joj ubrizgavali i nastavilo stabilnim ritmom, ali samo nekoliko trenutaka: ono zviždanje koje se bilo prekinulo za nekoliko sekundi čulo se sve jače i jače. „Srce staje“, uzviknu Frenk.

Filip smesta otpoče kardiorespiratornu masažu, s uobičajenom upornošću, dok je istovremeno pokušavao da je vrati u život, preklinjući je: „Ne budi blesava, danas je lepo vreme, vrati se, nemoj to da nam radiš.“ Zatim naredi svom saradniku da još jednom napuni defibrilator. Frenk pokuša da ga smiri: „Filipe, batali,

to ničemu ne služi.“ Ali Stern se nije predavao, on mu dreknu da ponovo napuni defibrilator. Njegov partner postupi tako. Po ko zna koji put je zatražio da se udalje. Telo se opet izvi, ali elektrokardiogram je i dalje ostajao ravan. Filip ponovo poče da masira, čelo mu se osu graškama znoja. Umor je pojačavao očajanje mladog lekara suočenog sa nemoći. Njegov saradnik je postao svestan toga da ponašanje lekara postaje nelogično. On bi sve zaustavio pre više minuta i konstatovao vreme smrti, ali ništa od toga, Filip je nastavljao da masira srce.

„Dodaj joj pola miligrama adrenalina i popni se na četiristo.“

„Filipe, prekini, to nema smisla, mrtva je. Praviš gluposti.“

„Zaveži i radi šta ti kažem!“

Policajac je pogledao upitno ka specijalizantu koji je klečao pored Loren. Specijalizant na to nije uopšte obraćao pažnju. Frenk sleže ramenima, ušprica novu dozu u cev za infuziju, ponovo napuni defibrilator. Objavi prag od četiristo džula. Stern čak nije ni zatražio da se udalje i uključi struju. Pokrenut jačinom struje, grudni koš se naglo podiže sa tla. Linija osta očajno ravna. Specijalizant je i ne pogleda, znajući to čak i pre no što je poslednji put uključio šok. On udari pesnicom Loren u grudi. „Dođavola, dođavola!“ Frenk ga uhvati za ramena i snažno steže.

„Prekini, Filipe, gubiš glavu, smiri se! Konstatuj smrt i da se pakujemo. Pukao si, sad ćeš poći da se odmoriš.“

Filip je bio u znoju, unezverenih očiju. Frenk podiže ton, obuhvati prijateljevu glavu obema rukama, prisilivši ga da pogleda pravo u njega.

Naredio mu je da se smiri i, kako je svaka reakcija izostala, opali mu šamar. Mladi lekar izdrža udarac. Glas njegovog kolege postao je umirujući: „Vrati se sa mnom, drugar, priberi se.“ Na izmaku snage, pusti ga dižući se, takođe izgubljenog pogleda. Preneraženi policajci posmatrali su dvojicu lekara. Frenk je hodao okrećući se oko sebe, po svoj prilici potpuno pometen. Filip, klečeći i zgrčen, diže polako glavu i progovori tihim glasom: „Sedam i deset, preminula.“ Pa obraćajući se policajcu, koji je i dalje držao flašu s infuzijom zadržavajući dah, izusti: „Ondesite je, gotovo je, ne može se više ništa učiniti za nju.“ On se diže, uhvati svog saradnika za rame i povuče ga ka sanitetskim kolima. „Hajde pođi, vraćamo se.“ Dva policajca su ih pratila pogledom dok su se peli u vozilo. „Nisu baš sasvim pri sebi ova dvojica!“, reče jedan od njih. Onaj drugi odmeri kolegu.

„Da li si se već zadesio na slučaju kad je neko od naših smaknut?“

„Nisam.“

„Onda ne možeš da shvatiš šta su oni upravo doživeli. Hajde, pomози mi, podići ćemo je pažljivo i staviti na nosila u kolima.“

Sanitetska kola su već zavila za ugao ulice. Dva policajca su podigla nepomično Lorenino telo, položila ga na nosila i pokrila prekrivačem. Nekoliko odocnelih

---

dokoličara razidoše se pošto prizora više nije bilo. Unutra u EMU,* ona dva člana ekipe posle odlaska su ćutala. Frenk prekide ćutanje.

„Šta te je bilo spopalo, Filipe?“

„Nema ni trideset godina, lekar je i lepa da umreš.“

„E bogami, to je i uradila! Kakve veze ima to što je lepa i lekar? Mogla bi da bude ružna i da radi u nekom supermarketu. To je sudbina, ti tu ništa ne možeš, kucnuo joj je sudnji čas. Vratićemo se, otići ćeš da legneš i pokušaćeš da staviš tačku na sve ovo.“

Dva bloka iza njih, policijsko vozilo je krenulo raskrnicom kad jedan taksi prođe glat kroz crveno svetlo na semaforu. Naljućen, policajac naglo zakoči i pritisnu sirenu, a šofer „Limo servisa“ se zaustavi i glupavo izvini. Od naglog kočenja Lorenino telo pade sa nosila. Dva čoveka predoše pozadi, mladi uhvati Loren za članke, onaj stariji za ruke. Lice mu se skameni kad je ugledao grudi mlade žene.

„Pa ona diše!“

„Šta?“

„Diše, kažem ti, sedaj za volan i vozi u bolnicu.“

„Shvataš li! U svakom slučaju, ona dvojica nisu izgledala pri čistoj svesti.“

„Ćuti i juri! Ne razumem ništa, ali oni će još ćuti za mene.“

---

* EMU – *Emergency Medical Unit* – sanitetska kola za reanimaciju. (Prim. aut.)

Policijsko vozilo preteče iznenada i bučno sanitetska kola pred zaprepašćenim pogledima dvojice specijalizanata. To su bili „njihovi panduri“. Filip je hteo da uključi sirenu i da ih prati, njegov pomagač se tome suprotstavio, bio je iznuren.

„Zašto su tako vozili?“

„Ama ne znam ništa o tome“, odgovori Frenk, „a uz to možda to i nisu oni. Svi oni liče jedni na druge.“

Deset minuta kasnije parkirali su se pored policijskog vozila čija su vrata ostala otvorena. Filip siđe i uđe na odeljenje hitnog prijema. Koračao je ka odeljenju sve užurbanijim korakom. I obrati se službenici prijemnog ne pozdravivši je.

„U kojoj je ona sali?“

„Ko to, doktore Stern?“, upita dežurna medicinska sestra.

„Mlada žena koja je upravo stigla.“

„Ona je u bloku tri, Fernstin je otišao do nje. Izgleda da je iz njegove ekipe.“

Iza njega onaj stariji policajac ga lupi po ramenu.

„Šta vi lekari imate u glavi?“

„Izvinite, molim?“

Dobro, neka moli za izvinjenje, ali to nije bilo dovoljno. Kako je mogao da proglaši da je umrla mlada žena koja je u njegovim kolima još disala? „Shvatate li vi, da nije bilo mene, gurnuli bi je živu u frižider!“ Još će on čuti za njega. Doktor Fernstin iziđe iz bloka istog časa i napravi se da ne primećuje policajca, obraćajući se

neposredno mladom lekaru: „Sterne, koliko ste joj doza adrenalina dali?“ „Četiri puta po pet miligrama“, odgovori lekar. Profesor ga odmah ukori, napominjući mu da njegovo ponašanje spada u terapijsku tvrdoglavost, zatim, obrativši se policijskom službeniku, potvrđi da je Loren bila mrtva mnogo pre nego što je doktor Stern konstatovao vreme njene smrti.

Dodao je da je greška medicinske ekipe bila verovatno u tome što se suviše ustremila na srce ove pacijentkinje o trošku osiguranika. Da bi zaključio svaku raspravu, objasnio je da se data tečnost skupila oko perikarda: „Kad ste vi morali naglo da zakočite kola, ona je prešla u srce. Srce je reagovalo čisto hemijski i ponovo počelo da radi.“ To, nažalost, ništa nije izmenilo u cerebralnoj smrti žrtve. Što se tiče srca o kome je reč, čim se tečnost bude razišla, ono će se zaustaviti, „ako se to već nije dogodilo dok pričam sa vama“. Reče policajcu da se izvini doktoru Sternu zbog njegovog potpuno neumesnog nerviranja i pozva doktora da svrati do njega. Policajac se okrenuo Filipu i progundao: „Vidim da mi u policiji nemamo monopol na esnafsku solidarnost. Ne želim vam prijatan dan.“ Obrnuo se i napustio krug bolnice. Iako su se oba krila na vratima prijemnog zatvorila pri njegovom prolasku, čulo se kako su se vrata na policijskom vozilu zalupila.

Stern osta sa rukama položenim na pult, namršten, posmatrajući dežurnu medicinsku sestru. „Šta znači cela ova priča?“ Ona sleže ramenima i podseti ga da ga Fernstin čeka.

Zakucao je na odškrinuta vrata kabineta Loreninog šefa. Ovaj ga pozva da uđe. Stojeći za pisaćim stolom, okrenuvši mu leđa i gledajući kroz prozor, bilo je jasno da čeka da Stern progovori prvi. Tako je Filip i uradio. Priznao mu je da nije razumeo govor koji je održao policajcu. Fernstin ga hladno prekide:

„Čujte me dobro, Sterne, ono što sam rekao policajcu bilo je zato da mu se na najprostiji način objasni da ne podnosi izveštaj o vama i uništi vam karijeru. Vaše ponašanje je nedopustivo za nekog sa vašim iskustvom. Treba umeti prihvatiti smrt kad smo prisiljeni na to. Mi nismo bogovi i ne snosimo odgovornost za sudbinu. Ova mlada žena je umrla kad ste vi stigli i vaša tvrdoglavost je mogla skupo da vas košta.“

„Ali kako objašnjavate to što je ponovo počela da diše?“

„Ja to ne objašnjavam i ne treba to da radim. Mi ne znamo sve. Ona je umrla, doktore Sterne. To što vam to ne odgovara druga je stvar, ali ona je otišla. Briga me što joj se pluća pokreću i što joj srce potpuno samo radi, njen encefalogram je ravan. Njena cerebralna smrt je konačna. Sačekaćemo da usledi i ostalo i spustićemo je u mrtvačnicu. Tačka.“

„Ali ne možete učiniti tako nešto, nipošto kad se suočavate sa toliko očiglednih stvari!“

Fernstin pokaza da je ljut pokretom glave i podizanjem glasa. Nisu mu potrebne lekcije. Da li Stern zna koliko košta jedan dan na reanimaciji? Misli li on da će bolnica blokirati jedan krevet da bi održavala „neku

biljku“ u veštačkom životu? On ga oštro pozva da se malo uozbilji. Odbijao je da porodicama nametne da cele sedmice provode uz glavu nepomičnog stvorenja, bez svesti, koje samo aparati održavaju u životu. Odbijao je da bude odgovoran za takvu odluku samo zato da bi se zadovoljio neki lekarski ego.

Naredio je Sternu da ode da se istušira i da mu se skloni s očiju. Mladi specijalizant osta smelo pred profesorom, nastavljajući argumentaciju s novim žarom. Kada je on ustanovio njenu smrt, pacijentkinji je već deset minuta bila zaustavljena kardiorespiracija. Srce i pluća su joj bili prestali da žive. Jeste, on se uzjogunio zato što je prvi put u svom lekarskom životu osetio da ta žena neće da umre. Opisao mu je kako je iz očiju koje su joj ostale otvorene osetio da se ona bori i odbija da propadne u ponor.

Onda se on sa njom borio mimo svih normi, a deset minuta kasnije, protivno svakoj logici, suprotno svemu čemu su ga učili, srce je ponovo počelo da kuca, pluća da udišu i izdišu vazduh, dah života. „U pravu ste“, nastavi on, „mi smo lekari i ne znamo sve. Ova žena je takođe lekar.“ Preklinjao je Fernstina da joj pruži šansu. Viđane su kome duže od šest meseci iz kojih su se ljudi vraćali u život a da nikome tu ništa nije bilo jasno. Ono što je ona uradila, niko nikad nije uradio, pa onda ne mari koliko će to koštati. „Nemojte je pustiti da ode, ona to neće, rekla nam je to.“ Profesor je počutao neko vreme pre nego što će mu odgovoriti:

„Doktore Sterne, Loren je bila moja učenica, sa ne-
zgodnom naravi ali istinski talenat, mnogo sam je cenio
i mnoge nade polagao u njenu karijeru, polažem mnogo
i u vašu; ovaj razgovor je završen.“

Stern iziđe iz kabineta ne zatvorivši vrata. U hodniku
ga je čekao Frenk.

„Šta radiš tu?“

„Ama šta ti je u glavi, Filipe, znaš li s kim si razgo-
varao tim tonom?“

„Pa šta je s tim?“

„Čovek s kojim si razgovarao profesor je te mlade
žene, on je poznaje i već petnaest meseci radi pored
nje, spasio je više života nego što ćeš ti možda uspeti u
celom svom doktorskom životu. Treba da naučiš da se
kontroluješ, zaista ponekad praviš gluposti.“

„Pusti me na miru, Frenk, dobio sam svoju porciju
pridika o moralu.“